Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Aya 171-173: Msipetuke Mipaka Katika Dini Yenu

Maana

Enyi watu wa Kitabu! Msipite kiasi katika dini yenu, wala msiseme juu ya Mwenyezi Mungu ila yaliyo haki. Masih Isa bin Maryam ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na neno lake tu alilompelekea Maryam, na ni roho iliyotoka kwake. Basi mwaminini Mwenyezi Mungu na mitume wake; wala msiseme watatu. Komeni!, itakuwa kheri kwenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mungu mmoja tu. Ameepukana kuwa na mtoto. Ni vyake vilivyomo mbinguni na vilivyomo ardhini; na Mwenyezi Mungu anatosha kuwa mlinzi.

Haufichiki kwake utiifu wa mwenye kutii wala uasi wa mwenye kuasi. Na hekima yake imepitisha kumlipa kila mmoja anavyostahiki katika thawabu au adhabu.

Hatujui dini iliyosisitiza na kutilia mkazo katika itikadi ya Tawhid (Umoja wa Mungu), kama Uislamuu. Mwenyezi Mungu hana mfano wala kinyume chake, hana maingiliano wala mfungamano.

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ {11}

***"Hakuna chochote kama mfano wake"*(*42:11*)**

Huu ndio msingi unaosimamia itikadi ya kiislamu. Ajabu ni ya yule asemaye.

"Ikiwa Mwenyezi Mungu ana uwezo wa kuumba kila kitu, basi inatakikana kuweza kuumba Mwenyezi Mungu mfano wake." La ajabu katika kauli hii ni kuchanganya sifa za Muumbaji na aliyeumbwa, na mwenye kuabudu na mwenye kuabudiwa, katika dhati moja.

Ni wazi kuwa mwenye kuumba hawezi kuwa mwenye kuumbwa isipokuwa kwa yule asemaye kuwa Masih ana hali mbili: Ya kimungu na ya kibinadamu.

Tumezungumzia yaliyosemwa kuhusu Bwana Masih katika kufasiri Sura (3:58), na kuhusu Tawhid na kukanusha ushirikina na utatu katika kufasiri (4:50). Vile vile tumezungumzia kupetuka mipaka katika kufasiri Sura (3:128). Na sasa tunarudia tena maudhui haya kutokana na kauli yake Mwenyezi Mungu Mtukufu:

Enyi watu wa Kitabu, 'Msipite kiasi katika dini yenu, wala msiseme juu ya Mwenyezi Mungu ila yaliyo haki.

Wote Mayahudi na Wakristo walisema kauli ya kupita kiasi. Mayahudi walimteremsha chini kabisa; na Wakristo wakampandisha juu mpaka kufikia uungu. Ama Waislamu wamesema yaliyosemwa na Qur'an; na hiyo ni kauli ya katikati baina ya kauli zote mbili.
Katika Aya iliyotangulia msemo ulielekezwa kwa Mayahudi na katika Aya hii unaelekezwa kwa Wakristo kwa dalili ya kauli yake Mwenyezi Mungu Mtukufu: "Wala msiseme watatu." Huku ndiko kupita kiasi katika dini na kauli ya batili. Kwa sababu Mwenyezi Mungu ametakata na ushirika na maingiliano yoyote au mafungumano na kuwa na mwenzi.

Qur'an Na Wanaohubiri Utatu

Masih Isa bin Maryam ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na neno lake tu alilompelekea Maryam.

Hii ndiyo hakika ya Isa, na ndiyo waliyoizungumzia Waislamu. Ni Mtume wa Mwenyezi Mungu, basi imetosha, kama Ibrahim, Musa na Mitume wengineo.

Tulikuwa pamoja na wahubiri wa kikristo katika sehemu zilizotangulia za tafsiri hii na sasa tuko nao katika tafsiri ya Aya hii. Kwa sababu wana kisa chao utakachokijua baadaye.

Kwanza tunaanza na swali, kama desturi yetu, katika kutaka kufafanua, ili msomaji aendelee mpaka mwisho bila ya kuhisi kuchoka au kukimwa.

Swali ni: Vipi Isa awe kama mitume wengine na yeye amezaliwa bila baba, jambo ambalo si la kawaida, na wengine wote wamezaliwa na baba zao?

Mwenyezi Mungu Mwenyewe amelijibu swali hili na akalifupisha kwa mfupisho huu wa ajabu: “Na neno lake alilompelekea Maryam, na ni roho iliyotoka kwake.”

Kwa ufafanuzi zaidi, ni kuwa kauli ya Wakristo, kuzaliwa bila baba ni sahihi. Vilevile ni sahihi kuwa hili si jambo la kawaida, lakini kosa linakuwa pale wanaposema kuwa huku kutokuwa kawaida ndio dalili ya uungu wa Isa. Njia ya makosa ni kuwa kukosekana baba hakulazimiani na kupatikana uungu.
Vinginevyo, basi inalazimika Adam awe Mungu, bali yeye ndiye anayestahiki zaidi kuwa Mungu kuliko Isa, kutokana na mantiki yao, kwa sababu ameumbwa bila ya baba na bila ya mama; na Isa amezaliwa na mama.

Zaidi ya hayo, ni kwamba kutokuwepo kawaida si hoja, kwani moto ulikuwa baridi na salama kwa Ibrahim; basi inatakikana awe Mungu, kwa vile hilo ni jambo lisilo la kawaida.

Kisha je, kuna la zaidi gani kwa aliyeumba ulimwengu wa ajabu bila ya kitu chochote ila kwa neno moja tu, 'kuwa na ikawa' (36:82),na kuumba mtu bila ya baba? Je, kuumbwa Isa (as) ni jambo kubwa kuliko kuumbwa mbingu na ardhi?

لَا يَعْلَمُونَ {57}

"Kwa hakika umbo la mbingu na ardhi ni kubwa kuliko umbo la wanadamu, lakini watu wengi hawajui". **(*40:57*)**

Kwa hiyo neno 'kuwa na ikawa,' ndilo lile lile alilolitumia kwa mja wake Isa, katika kauli yake 'na neno lake alilompelekea Maryam.' Maana ya kumpelekea Maryam, ni kuwa Mwenyezi Mungu alimfahamisha Maryam kuzaliwa mtoto huyu kupitia Malaika. Kwa hiyo 'neno' hapa ndiyo 'neno' kama ilivyo hapo nyuma.

Ama roho aliyomsifu nayo Mwenyezi Mungu (swt) Isa katika Aya hii na nyinginezo makusudio yake ni uhai ambao hauna chimbuko isipokuwa kwake Yeye Mtukufu, na kwamba Mwenyezi Mungu (swt) alimpa uhai huo Isa na akaupa uhai udongo wa Adam:

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ {71}

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ {72}

"Mola Wako alipowaambia Malaika: Hakika mimi nitaumba mtu kwa udongo. Na nitakapomkamilisha na kumpulizia roho yangu..." **(*38:71-72*)**

Kwa hiyo roho katika udongo wa Adam ndiyo roho katika tumbo la Maryam. Yasemwayo huko ndiyo yasemwayo hapa. Kutofautisha ni kuonea tu!

Wahubiri wa kanisa wamejaribu kuwababaisha wasiokuwa na ujuzi wa Kitabu na siri za lugha, kuwa kauli yake Mwenyezi Mungu 'na neno lake na roho iliyotoka kwake' ni hoja yao sio jibu la kuwarudishia wao baada ya kufasiri neno na roho, kwa maana ya mfano wa Mwenyezi Mungu na sifa zake, sio kwa maana ya athari miongoni mwa athari za uwezo wake na ukuu wake, kama ilivyo sawa.

Lau lingekuja neno la Mwenyezi Mungu na roho yake katika mfumo mwingine, basi tungeichukulia tafsiri ya makosa kuwa si hadaa wala vitimbi. Lakini wahubri wameyageuza maana ya kukataza yaliyo katika matamko haya mawili, kwa niya mbaya. La kwanza linakataza kupita kiasi katika Bwana Masih (as). La pili linakataza kauli ya utatu na kumnasibishia mtoto. Kisha wakayafasiri matamko hayo kulingana na vile inavyoafikiana na matakwa yao na makusudio yao, sio vile ilivyo katika makamusi ya lugha. Maana ya haya yote ni kuhadaa na kutatiza.

Hebu turudie Aya yote ili msomaji asipotee.

Enyi watu wa Kitabu! Msipite kiasi katika dini yenu, wala msiseme juu ya Mwenyezi Mungu ila yaliyo haki. Masih Isa bin Maryam ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na neno lake tu alilompelekea Maryam, na ni roho iliyotoka kwake. Basi mwaminini Mwenyezi Mungu na mitume yake; wala msiseme watatu. Komeni!, itakuwa kheri kwenu. Hakika Mungu ni mmoja tu. Ameepukana kuwa na mtoto. Ni vyake vilivyomo mbinguni na vilivyomo ardhini; na Mwenyezi Mungu anatosha kuwa mlinzi.

Je, baada ya maandishi haya yaliyo wazi kuna sababu za kufasiri Neno la Mungu na roho ya Mwenyezi Mungu kuwa ni dhati yake na sifa zake? Hakuna sababu yoyote, hata kama matamko haya yangekuja mbalimbali, haiwezi kufaa tafsiri hii kwa namna yoyote kwa Qur'an ambayo imesema kwa lugha iliyo wazi:

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ ۘ {73}

"Hakika wamekufuru wale waliosema kuwa Mwenyezi Mungu ni watatu wa utatu" **(*5:73*).**

Ni umbali ulioje wa kukufurisha huku kuliko wazi, kuwa Qur'an inawaunga mkono Wakristo katika kusema kwao kuwa Masih ni Mungu au ni mwana wa Mungu au kuwa ana sifa za uungu! Ikiwa Qur'an ni hoja katika Aya zake au matamko yake, basi ni wajibu vilevile kauli yake iwe ni hoja:

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ {71}

"Enyi watu wa Kitabu! Mbona mnachanganya haki na batil na mnaficha haki, hali mnajua"1 **(*3:71*)**

Ikiwa Qur'an si hoja katika kauli yake hii, basi ni wajibu kutokuwa hoja pia mahali pengine. Ama kuamini yote au kukanusha yote, kutofautisha ni hadaa tu.

Wengi katika wahubiri wamemfanyia uovu Bwana Masih na wakajifanyia uovu wao wenyewe, kwa kubadilisha na kugeuza ambako tumekutolea mfano katika yale matamko mawili. Hebu tukisie kwamba

mtu wa kawaida amehadaika kwa sababu yao, je, hii itakuwa ni faida kwa Masih au Wakristo? Itakuwaje ukweli wa mambo ukifichuka?

Masih hataona unyonge kuwa mtumwa wa Mwenyezi Mungu wala Malaika wenye kukurubishwa. Kwa sababu hana njia ya kupata thawabu na kuokoka na adhabu yake isipokuwa kwa kumwabudu yeye peke yake .

Na watakaoona unyonge utumwa wa Mwenyezi Mungu na kutak– abari, basi atawakusanya wote kwake.

Huko watangojwa na adhabu kali. Hatuna la zaidi la kutafsiri kauli yake Mwenyezi Mungu:

Ama wale ambao wameamini na wakatenda mema.

Mpaka mwisho wa Aya. Kwa sababu ni wazi zaidi kuliko kufasiriwa. Hata pale niliposema "Huko watangojewa na adhabu kali". Ni kiasi cha kujaza nafasi tu kama ambavyo msomaji ataona. Namna hii wamefanya wengineo katika wafasiri. Sheikh wao mkubwa Tabari amesema "**Hataona unyonge** yaani hajitukuzi. **Na watakaoona unyonge** yaani watakaojitukuza: Na mwanafalsafa wao Arrazi akasema:" Hataona unyonge. Amesema Azzujaji yaani hajitukuzi. Na watakaoona unyonge yaani walio na unyonge"...

Mifano ya hayo ni mingi. Ndio mshairi akajisemea: Wameyafasiri maji baada ya juhudi kuwa ni maji. Hilo walilifanya kwa kujua na kwa makusudi, si kwa lolote ila ni kwamba mfasiri wa Qur'an ni wajibu, kama wanavyodai, afasiri kila linalomjia, hata kama Aya iko wazi. Wameghafilika na yale waliyoyasema walipofasiri kauli yake Mwenyezi Mungu: "Ndani yake zimo Aya zilizo waziwazi, ambazo ndizo msingi wa Kitabu, na nyingine zenye kufichikana." Na kwamba kuzifafanua zilizo wazi, ni mushkeli zaidi ya mushkeli.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا {174}

Enyi watu! Imewafikia hoja kutoka kwa Mola wenu na tumewateremshia nuru iliyo wazi.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا {175}

Ama wale waliomwamini Mwenyezi Mungu na wakashikamana naye, basi atawaingiza katika rehema itokayo kwake na fadhila na atawaongoza kwake kwa njia iliyonyooka.

1. La kushangaza zaidi ni yale niliyoyasoma kuhusu kauli ya baadhi ya wahubiri na Wastashriq kwamba Muhammad amechukua mafunzo yake kutoka Injili na Ulama wa Kiyahudi. Nasi twauliza, je, Muhammad amechukua pia hizi Aya mbili na nyinginezo na hadith ambazo wanazikana Wakristo? Je mafunzo yote hayo ameyachukua kutoka kwa watu wa kanisa waliokwa katika zama zake. Ikiwa ni hivyo basi huku ni kukubali wao wenyewe ukafiri wao.

Source URL:
https://www.al-islam.org/sw/al-kashif-juzuu-ya-sita/aya-171-173-msipetuke-mipaka-katika-dini-yenu